

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« » 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПСИХОДІАГНОСТИКИ

для студентів

спеціальності	<i>013 Початкова освіта</i>
освітньої програми	<i>Початкова освіта</i>
освітньо-кваліфікаційного рівня	<i>молодший спеціаліст</i>

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 3223/21

Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« 14 » 01 20 21 р.

Київ – 2021

Розробник:

Хоменко Олена Анатоліївна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Хоменко Олена Анатоліївна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від 5 січня 2021 р. № 6

Голова циклової комісії Альона ДОЦЕНКО

Робочу програму перевірено

14 січня 2021 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60
Курс	4
Семестр	8
Кількість змістовних модулів з розподілом	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	36
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	20
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає в формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців в галузі початкової освіти, що ґрунтується на вивченні теоретико-методичних основ психодіагностики як галузі психології

Основними завдання курсу «Основи психодіагностики» є:

- формування у студентів умінь організації та проведення психодіагностичного обстеження учнів початкової освіти та їх батьків;
- формування знання про специфіку психодіагностики різних сфер особистості;
- формування умінь використовувати психодіагностичний інструментарій в сфері професійної діяльності;
- сприяти особистісному та професійному зростанню студентів.

Завдання навчальної дисципліни передбачають формування наступних компетентностей:

- здатність самостійно виконувати складні спеціалізовані виробничі чи навчальні завдання в галузі дошкільної освіти та у процесі навчання, нести відповідальність за результати своєї діяльності та діяльності дітей раннього і дошкільного віку в освітньому процесі;
- здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення, аналізу, систематизації й узагальнення інформації з різних джерел та формулювання логічних висновків;
- здатність здійснювати рефлексивні процеси, що сприяють розвитку й саморозвитку;

- здатність до розвитку учнів початкової школи як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку;
- здатність до застосування знань про особливості засвоєння навчального матеріалу учнями початкової школи у відповідності з їхніми індивідуальними та віковими характеристиками сприймання, уваги, уваги, пам'яті, мислення; володіння психологічними методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів дітей і спроможність їх урахування в проектуванні педагогічного процесу;
- здатність застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності зі здобувачами початкової освіти, батьками, колегами.

3.Результати навчання за дисципліною

- знати вікові особливості дітей молодшого шкільного віку;
- володіти методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи та стратегіями їх урахування в процесі навчання, розвитку й виховання учнів;
- демонструвати спроможність виявляти актуальні та потенційні проблеми учнів;
- здійснювати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу початкової школи на засадах етики професійного спілкування, мовленнєвого етикету;
- створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від соціально-культурного, економічного контексту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів, тем	усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Загальні засади психодіагностики							
Тема 1. Предмет і завдання психодіагностики	8	2	2		-	2	2
Тема 2. Характеристика психодіагностичного методу. Тест як основний психодіагностичний інструмент	6	2		2	-		2
Тема 3. Психодіагностичні і психометричні процедури	6	2			-		4
Тема 4. Психометрія у структурі психодіагностичних методів	8	2	2		-	2	2
Модульний контроль	2						
Разом	30	8	4	2	-	4	10
Змістовий модуль 2. Психодіагностика як практична діяльність							
Тема 1. Психодіагностика інтелекту	6	2	2		-		2
Тема 2. Методи діагностування особистості	6	2			-	2	2
Тема 3. Проективна діагностика як метод вивчення внутрішнього світу. Діагностування самосвідомості	6	2	2		-		2
Тема 4. Нетестові методи у психодіагностиці	10	2		2	-	2	4
Модульний контроль	2						
Разом	30	8	4	2		4	10
Підготовка та проходження контрольних заходів							
Усього	60	16	8	4	-	8	20

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні засади психодіагностики

Тема 1. Предмет і завдання психодіагностики

Предмет психодіагностики. Зв'язок загальної психодіагностики з загальною, соціальною та диференційною психологією. Передісторія психодіагностики. Зародження і становлення психодіагностики як науки. Джерела психодіагностики як науки. Психологічне тестування. Предмет та завдання психодіагностики. Основні завдання та напрями розвитку сучасної.

Основні поняття теми: психодіагностика, психодіагностичне діагностування, психологічний діагноз, психологічна оцінка

Семінар 1. Предмет і завдання психодіагностики

Основна література: 1, 2, 3,

Додаткова література: 1, 4, 5.

Тема 2. Характеристика психодіагностичного методу. Тест як основний психодіагностичний інструмент

Поняття психодіагностики. Предмет та структура психодіагностики. Тест як основний інструмент психодіагностики. Види тестів та їх класифікація. Види опитувальників: біографічні, інтересів, мотивів, установок, цінностей, особистісні татипологічні.

Основні поняття теми: психодіагностичний метод, тест, психометрія, психодіагностична картка.

Практичне заняття 2. Характеристика психодіагностичного методу. Тест як основний психодіагностичний інструмент

Основна література: 1, 2, 3,

Додаткова література: 1, 2, 3.

Тема 3. Психодіагностичні і психометричні процедури

Проблема вимірювання у психодіагностиці. Загальна і диференційна психометрика. Характеристика вимірювальних шкал. Застосування методів математичної статистики.

Основні поняття теми: вимірювальна шкала, спостереження, експеримент, лонгітюдний метод, варіативний, кореляційний аналіз.

Основна література: 1, 2, 3,

Додаткова література: 1, 2, 3.

Тема 4. Психометрія у структурі психодіагностичних методів

Основні вимоги до психодіагностичних вимірювань. Поняття про стандартизацію, репрезентативність, валідність і надійність інструменту психологічного вимірювання. Визначення кількості завдань (специфікація тесту). Розробка завдань. Оформлення тесту. Аналіз завдань. Визначення надійності тесту. Факторний аналіз.

Основні поняття теми: валідність, надійність, специфікація тестів, стандартизація, репрезентативність.

Семінар 4. Психометрія у структурі психодіагностичних методів

Основна література: 1, 2, 4,

Додаткова література: 1, 2, 4.

Змістовий модуль 2. Психодіагностика як практична діяльність

Тема 1. Психодіагностика інтелекту

Класифікація основних методів психодіагностики інтелекту. Тест Біне-Сімона, тести для визначення рівня інтелекту: Г. Айзенка, Дж. Равена. Технологія використання методики Д. Векслера у вивченні інтелекту особистості. Основні підходи до вимірювання інтелекту. Теорії структури інтелекту. Моделі інтелекту за Терстоуном, Гілфордом, Айзенком, Кеттеллом, Стернбергом.

Основні поняття теми: інтелект, соціокультурний підхід, генетичний підхід, освітній підхід, інформаційний підхід, моделі структури інтелекту.

Семінар 1. Психодіагностика інтелекту

Основна література: 1, 2, 3,

Додаткова література: 1, 4, 5.

Тема 2. Методи діагностування особистості

Поняття про риси особистості як про змінні, що фіксують інтегральну стратегію поведінки людини. Особливості конституційних, індивідуальних та особистісних рис. Види, форми опитувальників, представлення результатів. Достовірність особистісних опитувальників і фактори, що впливають на неї. Особистісні опитувальники та теорії особистості.

Основні поняття теми: особистість, факторні, емпіричні опитувальники, психічні риси.

Основна література: 1, 2, 3,

Додаткова література: 1, 3, 4.

Тема 3. Проективна діагностика як метод вивчення внутрішнього світу. Діагностування самосвідомості .

Теоретичне обґрунтування проективного підходу до діагностування особистості. Підсвідоме та проективні методики. Класифікація проективних методів. Види проективних методів. Методики Г. Роршаха, Г. Мюррея, С. Розенцвейга, М. Люшера та ін. Методи та методики психодіагностики свідомості. Самосвідомість як об'єкт психодіагностики.

Основні поняття теми: проективні методики, свідоме, підсвідоме, клінічні та експериментальні дослідження,

Семінар 3. Проективна діагностика як метод вивчення внутрішнього світу. Діагностування самосвідомості

Основна література: 1, 2, 4,

Додаткова література: 1, 2, 4.

Тема 4. Нетестові методи у психодіагностиці

Спостереження як метод психологічного дослідження. Опитувальні методи дослідження. Експертне оцінювання у психологічному дослідженні.

Основні поняття теми: експертна оцінка, анкетування, інтерв'ю, опитувальники.

Практичне заняття 4. Нетестові методи у психодіагностиці. Складіть опитувальник для визначення мотивацій навчання учнів початкової школи.

Основна література: 1, 2, 3,

Додаткова література: 1, 2, 3.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	4	4
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10
Виконання занять для самостійної роботи	5	4	20	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
Разом		-	82	-	82
Максимальна кількість балів	164				
Розрахунок коефіцієнта	1,64				

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії його оцінювання

Змістовий модуль 1. Загальні засади психодіагностики

Тема 1.Предмет і завдання психодіагностики

Опишіть один із методів донаукового використання психодіагностичних процедур. Проаналізуйте зв'язок психодіагностики з іншими галузями науки.

Тема 2. Характеристика психодіагностичного методу. Тест як основний психодіагностичний інструмент

Розкрийте сутність психологічного оцінювання як діагностичного методу. Обґрунтуйте переваги використання тестового методу в психодіагностиці. Проаналізуйте проблеми його використання.

Тема 3.Психодіагностичні і психометричні процедури

Розкрийте основні особливості типології методів за В.Ф. Моргуном. Які з основних психодіагностичних завдань, що виділяє в системі освіти В. Моргун можна використовувати для початкової школи.

Тема 4. Психометрія у структурі психодіагностичних методів

Доведіть необхідність та особливості адаптації психодіагностичних методів.

Розкрийте особливості та необхідність застосування математично-статистичних методів у психологічних вимірюваннях.

Змістовий модуль 2. Психодіагностика як практична діяльність

Тема 1. Психодіагностика інтелекту

Охарактеризуйте основні підходи у дослідженні інтелекту. Проаналізуйте яка на вашу думку модель структури інтелекту найбільш достовірна.

Тема 2. Методи діагностування особистості

Охарактеризуйте методики для діагностики властивостей темпераменту. Проведіть за допомогою однієї методики (на вибір студента) дослідження. Здійсніть інтерпретацію отриманих даних.

Тема 3. Проективна діагностика як метод вивчення внутрішнього світу. Діагностування самосвідомості .

Підберіть та проаналізуйте методики діагностики самооцінки. Обґрунтуйте необхідність використання проективних методик при діагностиці самосвідомості особистості.

Тема 4. Нетестові методи у психодіагностиці

Доведіть необхідність психодіагностики в галузі освіти. Охарактеризуйте особливості психодіагностики дітей молодшого шкільного віку.

Самостійна робота з кожної теми за робочою навчальною програмою оцінюється у сумі в діапазоні від 0 до 5 балів. Де,

5 балів, це коли робота студентом виконана в повному обсязі;

4 бали – якщо допускаються незначні помилки;

3 бали – якщо робота виконана майже на 50% від загального обсягу;

2 бали - обсяг виконаних завдань становить від 20% до 50% від загального обсягу;

1 бал - в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 20% від загального обсягу.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться в письмовій формі і містить 25 різних за формою тестів. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання виставляється 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю

Контроль навчальної роботи студента здійснюється за модульно-рейтинговою. Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь студентів відбувається у формі поточного, проміжного та підсумкового видів контролю.

Поточний контроль здійснюється на кожному занятті в межах змістового модулю, має навчальний характер, може проводитися в формі опитування, виконання практичних та тестових завдань. Проміжний контроль здійснюється з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного і практичного матеріалу змістового модулю та передбачає виконання студентами завдань для модульного контролю. Тестові завдання модульного контролю складаються з відкритих та закритих запитань.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни.

6.5 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична карта дисципліни «Основи психодіагностики»

Разом 60 год., лекції 16 год., семінарські заняття – 8 год., практичні заняття - 4 год., індивідуальна робота - 8 год., самостійна робота – 20 год., підсумковий контроль – 4 год.

Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
Назва модуля	Загальні засади психодіагностики				Психодіагностика як практична діяльність			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Теми лекцій	Предмет і завдання психодіагностики	Характеристика психодіагностичного методу. Тест як основний психодіагностичний інструмент	Психодіагностичні і психометричні процедури	Психометрія у структурі психодіагностичних методів	Психодіагностика інтелекту	Методи діагностування особистості	Проективна діагностика як метод вивчення внутрішнього світу. Діагностування самосвідомості	Нетестові методи у психодіагностиці
Теми практичних занять		Характеристика психодіагностичного методу. Тест як основний психодіагностичний інструмент						Нетестові методи у психодіагностиці
Теми семінарських занять	Предмет і завдання психодіагностики		Психодіагностичні і психометричні процедури Психометрія у структурі психодіагностичних методів		Психодіагностика інтелекту		Проективна діагностика як метод вивчення внутрішнього	
Самостійна робота	Пункт 6.2.							
Види поточного контролю	Модульний контроль 1			Модульний контроль 2				
Підсумковий контроль	Залік							

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

- 1 Белей М.Д., Тодорів Л.Д. Основи діагностичної психології. - Івано-Франківськ, 2008. -295с
- 2 Волошина В.В., Волинська Л.В. Загальна психологія: Практикум: Нач. посіб. - К.: Каравела, 2010. - С.51-64
- 3 Галян І.М. Психодіагностика : навч. посіб. / І. М. Галян. - К. : Академвидав, 2009. - 463 с.
- 4 Немов Р.С. Психологія: Учеб для студ-ов пед. вузов : В 3 кн. – Кн.3: Психодіагностика. – 2001. – 640с
- 5 Терлецька Л. Г. Основи психодіагностики. Навчальний посібник. – К.: Главник, 2006. – 144 с.

Додаткові

- 1 Атемасова О.А.Практична психологія у початковій школі / Упоряд. О.А. Атемасова . – Х.: Ранок, 2010. - 160с.
- 2 Видатні психологи: біографічний довідник / упор. Т.Шаповал. – К.: Видавн. дім "Шкільний світ"; Видавн. Л.Галіцина, 2005. – 120 с.
- 3 Клінічна психодіагностика: Практикум/ Ред. М.В.Миколайського. - Івано- Франківськ: Місто, 2009. - 278с.
- 4 Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. - К., «Слово», 2009. - 460 с.
- 5 Психодіагностика /за ред. Корольчука М.С., Осьодло В.І. - Київ: Ельга, 2004. - 399с.

9. Додаткові ресурси.

1. <http://westudents.com.ua/knigi/521-psihodagnostika-galyan-m.html> - Психодіагностика - Галян І.М.
2. <http://psychologis.com.ua/psihodiagnostika.htm> - енциклопедія практичної психології